

Kasti-Orgita Lasteaed: **ROHELINE KOOL**

KESKKONNAÜLEVAATUS

Eesmärk: kaardistada keskkonnakasvatust puudutavate teemade hetkeolukord 2025/2026 õppeaastal. Leida seosed Rohelise Kooli programmi ja lasteaia arengukava ning õppekava vahel.

Läbiviimise aeg: september 2025

Läbiviijad: Rohelise Kooli töögrupp, kogu personal

INFO, TEAVITAMINE JA KAASAMINE

1. Kas kõik õpetajad teavad, et osaleme Rohelise Kooli programmis? Ja teavad.
2. Kas maja sisenev külaline saab infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteasutus? Ja rühmades on seina peal plakatid, et oleme liitunud RK programmiga.
3. Kas lapsevanemad teavad, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine? Ja. Kõik rühmad korraldavad RK teemalisi õppepäevi nii õues kui toas. Maja otsas lehvib ka Rohelipp.
4. Kas lastevanematel on võimalik osaleda keskkonnahariduse kujundamisel? Ja. Lapsevanemad osalevad Rohelise Kooli töögrupis.
5. Kas lapsed on mõistnud, et väärtustame keskkonnahoidu? Nii ja naa. Suuremad saavad aru, noorematele peab veel selgitustööd tegema.
6. Kas lasteaia kodulehel on info, et osaleme Rohelise Kooli programmis? Ja on. Kodulehel on RK blogi ja kõik teised vajalikud dokumendid.
7. Kas meie allhankijad, st toitlustaja, ja tarnijad teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid? ESTKO pakub ECO tooteid (koristusvahendid).
8. Kas meedias või sotsiaalmeedias on ilmunud infot meie keskkonnasõbralikkuse kohta? Facebookis ja Märjamaa Nädalalehes kajastame RK tegevusi.

Järeldus: Personali hinnangul on info jagamine, teavitamine ja erinevate osapoolte kaasamine hästi korraldatud. Suurimateks tugevusteks on töötajate ja lapsevanemate teadlikkus, aktiivne koostöö ning tegevuste regulaarne kajastamine. Edaspidi tuleks rohkem tähelepanu pöörata nooremate laste keskkonnateadlikkuse kujundamisele ning jätkata keskkonnasõbralike valikute tegemist koostöös partnerite ja tarnijatega. Keskkonnasõbraliku lasteaia põhimõtted on nähtavad ka külastajatele. Rühmades on välja pandud Rohelise Kooli plakatid ning hoone juures lehviv Rohelipp annab selge märgi lasteaia keskkonnahoidlikest väärtustest. Lapsevanemaid teavitatakse Rohelise Kooli tegevustest regulaarselt ning kõik rühmad viivad läbi teemakohaseid õppepäevi nii õues kui ka siseruumides. Positiivne on ka see, et lapsevanematel on võimalus aktiivselt kaasa rääkida ja osaleda Rohelise Kooli töögrupi tegevuses.

ELURIKKUS, LOODUS JA ÕUEALA

9. Kas on tehtud nimekiri, millistest liikidest on meie maja toailled? Ei ole.
10. Kas lapsed teavad, millised taimed kasvavad meie lasteaia õuealal? Pidevalt vajab meenutamist, sest kõik lapsed ei mäleta taimede nimetusi. Osa lapsi teavad, mõned alles õpivad.
11. Kas teame, millised putukad, linnud ja teised loomad elavad õuealal või külastavad seda? Jah. Õuesõppe ajal saab räägitud.
12. Kas olete teinud midagi, et suurendada õueala elurikkust (näiteks kompostimine, putukahotellid, pesakastid, lindude talvine toitmine, kodumaiste puu ja põõsaliikide istutamine jne). Kompostimine toimub koostöös lastega, peenrakastides kasvatavad lapsed lilli, maitsetaimi, tomateid, juurvilju ja oli isegi kartulipõld. Mõned putukahotellid on. On paar õunapuud ja 2 marjapõõsast, 1 mustikas. Komposti hunnikus kasvab rabarber ja kõrvits.

13. Kas olete rajanud peenraid, et lapsed näeksid, kuidas toidutaimed kasvavad ja saaksid õppida lihtsamaid aiatöid? Rühmade juures on lillepeenrad ja peenrakastid. Lapsed hoolitsevad peenarde eest.
14. Kas õuealal on ala, kus muru ei niideta ning lapsed saavad taimi ja putukaid uurida? Aia taga kuni lepatukani on ala, kus ei niideta.
15. Kas õuealal on piisavalt ronimis ja mänguvõimalusi? (maha joonistatud keksukastid, rajad, atraksioonid jne.) Võiks olla rohkem mänguvõimalusi.
16. Mida saaksime ära teha, et meie õueala oleks lapsesõbralikum, liigirikkam ja funktsionaalsem? Kasutada rohkem lapsevanemate abi ja oskuseid.
17. Kas tunned vajadust kastekannude järgi nii õues ja kui toas? Paljudes rühmades on kastekannud olemas ja mõned rühmad soovivad juurde.

Järeldus: Lasteaia õueala kasutatakse aktiivselt õuesõppe keskkonnana ja elurikkuse väärtustamine on seotud igapäevaste õppetegevustena. Lasteaia õuealal on juba tehtud mitmeid tegevusi elurikkuse suurendamiseks. Koostöös lastega toimub kompostimine, mis annab lastele praktilise kogemuse looduslikest ringprotsessidest. Rühmade juures olevates peenrakastides ja lillepeenardes kasvatavad lapsed erinevaid taimi – lilli, maitsetaimi, tomateid, köögivilju ning isegi kartulit. Lapsed saavad ise osaleda taimede hooldamises, õppides vastutustunnet ja aiatööde põhioskusi. Õuealal leidub ka putukahotelle, õunapuid ning looduslikke kasvukohti, näiteks kompostihunnik, kus kasvavad rabarber ja kõrvits. Arendamist vajavad mõned valdkonnad. Puudub ülevaade lasteaia toailledest ja õues olevatest taimedest ning võiks koostada nimekirja olemasolevatest taimeliikidest (puude nimekiri on - dendropargis olevatest, muud taimed mitte). Samuti vajaks õueala rohkem mängu- ja liikumisvõimalusi, et keskkond oleks veel mitmekesisem ja lapsesõbralikum. Edaspidi võiks rohkem kaasata lapsevanemaid, kasutades nende teadmisi, oskusi ja võimalusi õueala arendamisel. Vajadust tuntakse ka täiendavate kastekannude järele, et lastel oleks rohkem võimalusi taimede eest hoolitsemisel osaleda.

KLIIAMAMUUTUSED

18. Kas olete teinud midagi, et tekiks vähem toidujäätmeid? Jah. Lapsed tõstavad endale ise toitu ja sellega õpivad ka portsjoni suurust reguleerima. Selgitustöö lastele toidu eesmärgipärane kasutamine, vältida toidu raiskamist.
19. Kas kasvatate ise maitsetaimi (rohelist sibulat jms)? Mõned rühmad juba kasvatavad ja mõnedel on plaan see kevad kasvatama hakata.
20. Kas räägite lastele, et toidu valmistamisel kasutatakse peamiselt kohalikku, lähedalt transporditud toorainet? Ei
21. Kas menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud? Ja

Järeldus: Personali tagasiside põhjal pööratakse lasteaias tähelepanu toidu väärtustamisele, toiduraiskamise vähendamisele ning säästlikumate harjumuste kujundamisele. Lastele antakse võimalus ise valida ja tõsta endale sobiv kogus toitu, mis aitab neil õppida hindama oma vajadusi, reguleerima portsjonite suurust ning vähendama toidujäätmete tekkimist. Samuti tehakse lastega järjepidevalt selgitustööd toidu eesmärgipärase kasutamise ja raiskamise vältimise teemadel. Mitmes rühmas kasvatatakse või planeeritakse kasvatada ise maitsetaimi, näiteks rohelist sibulat. See annab lastele võimaluse jälgida taimede kasvamist, mõista toidu päritolu ning saada praktilisi kogemusi taimede eest hoolitsemisel. Positiivne on, et lasteaia menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud, mis toetab mitmekesisest ja tasakaalustatud toitumist. Lasteaias tehakse juba teadlikke samme toiduraiskamise vähendamiseks ning laste kaasamiseks toiduga seotud tegevustesse. Tugevuseks on laste iseseisvuse toetamine toidu võtmisel ja praktiline taimede kasvatamine. Edaspidi võiks rohkem tähelepanu pöörata toidu päritolu, kohaliku tooraine ja kliimasõbralike toiduvalikute tutvustamisele, et suurendada laste arusaamist toidu ja keskkonnahoiu seostest.

ENERGIA

22. Kas olete teinud midagi, et energiat säästa? Kustutame tuled lahkudes ja põletame elektrilampe ainult vastavalt vajadusele.
23. Kas meie maja on korralikult soojustatud? Ei ole
24. Kas tuled on alati kustutatud, kui ruumis kedagi pole ning valge päevaga on lambid kustutatud? Üldjuhul on kustutatud, aga unustamist tuleb ikka ette. Pidev selgitustöö ja meeldetuletamine.
25. Kas rühmaruumis on parajalt soe? Esimesed toad on väga soojad, tagumised magamistoad on jahedamad.
26. Mida saaksime energia kokkuhoiu nimel ära teha? Kasutada rohkem päevavalgust, kustutada tulesid, kaasata lapsevanemaid tähelepanu pöörama energia kokkuhoiule.

Järeldus: Peamiseks energiasäästu tegevuseks on tuled kustutamine ruumist lahkudes ning elektrivalgustuse kasutamine ainult vajaduse korral. Laste ja töötajatega tehakse pidevalt selgitustööd, et märgata energia kasutamist ning vältida tarbetut elektrikulu. Enamasti kustutatakse tuled ruumides, kus kedagi ei viibi, ning kasutatakse võimalusel päevavalgust. Samas tuleb ette olukordi, kus tuled ununevad põlema, mistõttu on jätkuvalt vajalik meeldetuletamine ja teadlikkuse hoidmine nii laste kui täiskasvanute seas. Lasteaia hoone energiatõhususe seisukohalt vajab tähelepanu maja soojustus, kuna hoone ei ole täielikult soojustatud. Samuti toodi välja, et ruumide temperatuur ei ole kõikjal ühtlane – mõned rühmaruumid on väga soojad, samas kui tagumised magamistoad on jahedamad. Edaspidi saab energia kokkuhoidu toetada veelgi teadlikuma päevavalguse kasutamisega, tuled kustutamise harjumuse tugevdamisega ning vee säästliku kasutamisega. Oluline on kaasata ka lapsevanemaid, et keskkonnasäästlikud harjumused kanduksid lasteaiast edasi koju.

GLOBAALNE KODAKONDSUS

27. Kas tutvustate õppetöös teiste maade loomi, muusikat, muinasjutte, toite, rahvakombeid? Jah.
28. Kas tutvustate süsteemselt Eesti tähtpäevi, toitu, muinasjutte, muusikat, kodukohta? Jah. Igapäevane teadlik tegevus, kuigi vahel on juhtunud, et mõni vähemtuntud rahvakalendri päev on tutvustamata jäänud.
29. Kas rõhutate kasvatuses, et inimesi ei tohi halvustada nende päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu? Ja
30. Kas olete loonud kiusamisvaba keskkonna? Ja. Lasteaed on liitunud Kiusamisest Vabaks projektiga. Lasteaias on vastav stend. Õpetajad tegid etenduse „Sõbrad spordipäeval“, õpetajad lahendavad situatsiooniülesandeid koosolekutel.
31. Mida saaksime ära teha, et maailm oleks elukeskkonna mõttes parim paik? Lähtuda nii sõnas kui teos Kiusamisest vabaks ja maailmahariduse Amanda ja maailm ja RK põhimõtetest.

Järeldus: Personali tagasiside põhjal käsitletakse lasteaias globaalset kodakondsust igapäevase õppe- ja kasvatustegevuse osana. Lastele tutvustatakse erinevaid kultuure, rahvaid ja eluviise läbi teiste maade loomade, muusika, muinasjuttude, toitade ning rahvakommete. Sellised tegevused aitavad lastel mõista maailma mitmekesisust, arendada sallivust ja väärtustada erinevaid kultuure. Olulisel kohal on ka Eesti kultuuri ja kodukoha tutvustamine. Lastele räägitakse Eesti tähtpäevadest, rahvakalendri kommetest, toidust, muusikast ja kodukohast. Tegevused toimuvad järjepidevalt, kuigi vahel võib mõni vähemtuntud rahvakalendri tähtpäev jääda tähelepanuta. Lasteaias pööratakse suurt tähelepanu hoolivale ja kaasavale keskkonnale. Lastele õpetatakse, et iga inimest tuleb väärtustada sõltumata tema päritolust, välimusest, võimetest või muudest erinevustest. Kiusamisvaba keskkonna kujundamist toetab lasteaias liitumine programmiga **Kiusamisest Vabaks**. Lasteaias on vastav teemat tutvustav stend, õpetajad on loonud õppetegevusi ja etenduse „Sõbrad spordipäeval“ ning arutavad koosolekutel erinevaid situatsioone, et leida lahendusi laste heaolu toetamiseks. Lasteaias on globaalne kodakondsus hästi seotud igapäevase õppetöö ja väärtuskasvatusega. Tugevusteks on erinevate kultuuride tutvustamine, Eesti traditsioonide väärtustamine ning kiusamisvaba ja hooliva keskkonna kujundamine. Edaspidi võiks veelgi rohkem süsteemselt planeerida maailmahariduse teemasid ning jätkata laste empaatia, sallivuse ja vastutustunde arendamist.

TERVIS JA HEAOLU

32. Kas olete loonud lastele päevakava, mille jooksul nad saavad palju liikuda? Jah
33. Kas lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda? Jah, pidev selgitustöö.
34. Kas olete teinud midagi, et lapsed eelistaksid süüa tervislikke toite? (sh puu- ja juurvilja ning juurvilja, salateid). Lastega on räägitud tervislikust toitumisest. Lapsed söövad rohkem puu-ja juurvilju. Sünnipäevadel toovad lapsevanemad ka puu-ja juurvilju. Lapsed järgivad meil taldrikureeglit ja tõstavad salati esimesena taldrikule.
35. Kas lastel on võimalik iga päev õues mängida ja õppida? Ja. Käime õues iga päev ja iga ilmaga. Kui on väga külm, siis tuleb leida tubaseid tegevusi.
36. Kas soovitate magusate jookide asemel vett juua? Jah. Igal lapsel on oma veetops ja vett saab juua igal ajal kui laps soovib.
37. Kas haigestunud lapse saab paigutada teistest eraldi? Jah. Lasteaias on vastav ruum olemas.
38. Kas lastel on rühmas koht, kus ta saaks eralduda ja omaette olla? Ja saab, kui on vajadust.
39. Kui lapsel on mure, siis kas ta saab sellest kellelegi lasteaias rääkida? Jah. Õpetajaga või mõne muu täiskasvanuga lasteaias personalist.
40. Mida saaksime teha tervise ja heaolu parendamiseks? Räägime lastega tervislikust toidust, hügieenist, puhkamise olulisusest. Personalile kõnni koosolekud, matkamised, psühholoogi kasutamise võimalus, stebby kasutamine, ühisüritused (majjooks, teater, muuseum), laatadel ja pidudel suunata kasutama korduvkasutatavaid nõusid. Õuesoleku ajal tegevused looduslikus keskkonnas.

Järeldus: Lasteaias pööratakse tähelepanu laste füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu toetamisele. Laste päevakava on kujundatud nii, et lastel oleks piisavalt võimalusi liikumiseks, mängimiseks ja aktiivseks tegutsemiseks. Igapäevane õues viibimine on oluline osa lasteaiapäevast ning õues tegutsetakse erinevate ilmastikutingimustega arvestades. Tervislike harjumuste kujundamine toimub igapäevaste tegevuste kaudu. Lastega räägitakse tervislikust toitumisest, hügieenist ja puhkamise olulisusest. Lapsed oskavad õigesti käsi pesta ning seda toetatakse pideva juhendamise ja meeldetuletamisega. Toitumisharjumuste kujundamisel pööratakse tähelepanu puu- ja köögiviljade söömisele. Sünnipäevadel eelistatakse magusate maiustuste asemel tuua puu- ja köögivilju. Lasteaias toetatakse vee joomise harjumust. Lastel on oma veetopsid või oma joogipudelid. Lisaks laste heaolule pööratakse tähelepanu ka personali tervisele ja heaolule. Töötajatele pakutakse võimalusi osaleda liikumistegevustes, kõnnikoosolekutel, matkadel, ühisüritustel. Edaspidi saab tervise ja heaolu valdkonda veelgi arendada, suurendades looduslikus keskkonnas toimuvate tegevuste osakaalu ning pöörates jätkuvalt tähelepanu keskkonnasõbralikele valikutele üritustel, näiteks korduvkasutatavate nõude kasutamisele.

MERI JA RANNIK

41. Kas käsitlete õppetöös mere ja rannikuga seotud teemasid ja teostate aktiivtegevusi? Jah. Planeeritud õppekavas.
42. Kas teete õppekäike mere äärde ning viite seal läbi temaatilisi vaatlusi ja mängu? Ei.
43. Kas kasutate koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikke puhastusvahendeid? Jah. Lahjendame kontsentraate kohapeal.
44. Kas teadsite vältida hambapastat ja kosmeetikatooteid, mis sisaldavad mikroplaste? Ei.
45. Kas räägite lastele ja lapsevanematele veelindude toitumise kahjulikkusest? Jah. Õppekavas sees.
46. Kas olete uurinud, kas kraanivett kasutatakse säästlikult? Jah, ühes rühmas valmis raamat joogipudelitest joomata jäänud vee kohta.

Järeldus: Mere ja rannikuga seotud teemasid käsitletakse õppetöö osana. Lastele tutvustatakse merekeskkonda, veega seotud teemasid ning eluslooduse ja inimese tegevuse seoseid. Tegevused on planeeritud õppekavas ning toetavad laste keskkonnateadlikkuse kujunemist. Mere ja ranniku teemade praktilisemaks käsitlemiseks on arenguvõimalus korraldada rohkem õppekäike mere äärde või veekogude juurde, kus lapsed saaksid läbi vaatluste, mängude ja praktiliste tegevuste looduskeskkonda vahetult kogeda. Kuna lasteaias ei asu mere vahetus läheduses, võiks võimalusel kasutada ka kohalikke

veekogusid või korraldada teemakohaseid tegevusi lasteaia õuealal. Positiivne on, et lasteaias kasutatakse koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikumaid puhastusvahendeid. Kontsentraatide lahjendamine kohapeal aitab vähendada pakendijäätmeid ja keskkonnakoormust. Samuti käsitletakse lastega veelindude toitmise seotud teemasid ning selgitatakse, miks lindude liigne või sobimatu toitmine võib loodusele kahjulik olla. Vee säästmisega seotud tegevusi on lasteaias läbi viidud praktilise õppe kaudu. Näiteks ühes rühmas valmis raamat, kus lapsed uurisid joogivee kasutamist ja joomata jäänud vee koguseid. Selline tegevus aitab lastel mõista vee väärtust ning kujundab säästlikke harjumusi.

TRANSPORT

47. Kas olete uurinud, kui palju lapsi tuleb lasteaeda jalgsi, jalgrattaga (tõukerattaga)? Mõned õpetajad hommikuringis on küsinud.
48. Kas teenindav transport sõidab lastele ohutult? Ja sõidab. Väljasõitudeks tellime bussi.
49. Kas hommikul ja õhtul on lasteaia ees palju autosid? Ikka. Paljud lapsed elavad kaugemal ja tuuakse autoga.
50. Kas nädalavahetustel kasutate linnas liikumiseks sageli oma autot või ühistransporti? Kuna elame linnast kaugel, siis kasutame selleks oma autot.
51. Millisel viisil tuled tööle? (jalgsi, jalgrattaga, autoga). Oleneb vahemaast. Tullakse autoga, jalgsi ja jalgrattaga.
52. Kas kannad pimedal ajal helkurit? Jah.

Järeldus: Lasteaia asukoht ja perede elukorraldus mõjutavad liikumisharjumusi. Paljud lapsed elavad kaugemal ning seetõttu kasutatakse lasteaeda tulekuks sageli autot. See põhjustab hommikuti ja õhtuti lasteaia ees suuremat autode hulka. Samas on positiivne, et osa peresid ja töötajaid liigub võimalusel jalgsi või jalgrattaga ning töötajate liikumisviis sõltub eelkõige elukoha kaugusest. Teenindava transpordi ja väljasõitude korraldamisel pööratakse tähelepanu ohutusele. Laste väljasõitudeks kasutatakse tellitud busse ning transpordikorraldus on turvaline. Samuti on töötajate ja laste seas kujunenud harjumus kasutada pimedal ajal helkurit, mis toetab liiklusohutust. Edaspidi võiks rohkem tähelepanu pöörata säästvate liikumisviiside propageerimisele. Võimalikud tegevused võiksid olla näiteks laste ja perede liikumisharjumuste kaardistamine, „tule lasteaeda jalgsi või rattaga“ päevade korraldamine ning lastega liikluse ja keskkonnasõbraliku transpordi teemade käsitlemine.

VESI

53. Kas majas on tilkuvaid kraane või halvasti töötavaid loputuskaste? Vahest ikka. Kui tekib probleem, kutsutakse remondimees.
54. Kas olete teadlik, kas kraanivett kasutatakse säästlikult? Rühmas räägime lastele vee säästlikusest igapäevaselt. Teavitustööd peab rohkem tegema.
55. Kas õppetöös selgitatakse vee säästmise vajadust? Jah. Osa õppekavast. Igapäevane selgitustöö vee säästmisest.
56. Kas õppetöös käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid, tutvustatakse erinevaid veekogusid? Jah.
57. Kas olete selgitanud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett? Jah. On selgitatud. Õpetajad räägivad vee puhtusest.
58. Kas lapsed teavad, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest? Õppetöös uuritakse.
59. Kuidas saaksime vett säästa? Üks rühm kasutab joogipudelite asemel joogitopse.

Järeldus: Lasteaias pööratakse tähelepanu vee säästmise ja veeteadlikkuse kujundamisele. Vee kasutamise seotud teemad on seotud igapäevaste tegevuste ja õppetööga ning lastele selgitatakse pidevalt vee tähtsust, säästliku kasutamise vajadust ja vastutustundlikku käitumist. Lastele õpetatakse, kuidas vett säästlikult kasutada ning miks ei ole mõistlik vett tarbetult raisata. Vee ja eluslooduse seoseid ning erinevaid veekogusid käsitletakse õppetöö osana. Lapsed saavad teadmisi vee ringlusest, veekogudest ning sellest, kust tuleb kraanivesi ja mis saab kasutatud veest. Samuti on lastele tutvustatud kraanivee eeliseid võrreldes pudeliveega ning räägitud joogivee puhtusest. Lasteaias pööratakse

tähelepanu ka praktilistele vee säästmise võimalustele. Üks rühm kasutab joogipudelite asemel korduvkasutatavaid joogitopse, mis aitab vähendada jäätmete teket ja kujundada keskkonnasõbralikke harjumusi. Veekasutuse tehnilise poole osas esineb aeg-ajalt probleeme tilkuvate kraanide või halvasti töötavate loputuskastidega, kuid probleemide tekkimisel reageeritakse ning kutsutakse remonditöötaja. Edaspidi võiks rohkem tähelepanu pöörata vee säästmise teemalisele teavitustööle kogu majas, et kõik töötajad ja lapsed oleksid veelgi teadlikumad oma võimalustest vee hoidmisel.

PRÜGI JA JÄÄTMED

- 60. Kas kogume biojäätmey muust prügist eraldi? Jah.
- 61. Kas kogume paberit ja pappi muust prügist eraldi? Jah. Iga rühm kogub paberiprügi eraldi.
- 62. Kas kogume pakendeid muust prügist eraldi? Jah.
- 63. Kas selgitame lastele, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist saab? Jah. Õppekava osa.
- 64. Kas kogume pandipakendeid? Ei. Kuna meil ei teki pandipakendeid.
- 65. Kas rühmaruumis ja õuealal on prahti? Ei. Rühmaruumid on puhtad. Õueala koristab ja hooldab majaperenaine.
- 66. Kas prügikaste on majas ja õuealal piisavalt? Jah. Iga rühma terrassil on prügikastid ja ka mängualal. Mõned prügikastid tuleks uute vastu välja vahetada.
- 67. Kas oleme töötajate ja lastega arutanud, kuidas tekiks vähem prügi? Jah. Lastega saab räägitud.
- 68. Kas teame, kui palju jäätmeid me toodame? Ei.

Järeldus: Lasteaias on jäätmete liigiti kogumine hästi korraldatud ning keskkonnahoidlikud harjumused on seotud igapäevase õppe- ja kasvatustegevusega. Lasteaias kogutakse biojäätmey, paberit ja pappi ning pakendeid muudest jäätmetest eraldi. Igas rühmas kogutakse paberijäätmey eraldi, mis aitab lastel juba varakult mõista jäätmete sorteerimise vajalikkust ja kujundada keskkonnasõbralikke harjumusi. Jäätmete sorteerimise teemal tehakse lastega järjepidevat selgitustööd. Lastele räägitakse, miks on oluline prügi liigiti koguda ning mida sorteeritud materjalidest edasi teha saab. Teema on seotud õppekavaga ning seda käsitletakse igapäevaste tegevuste kaudu. Samuti arutatakse laste ja töötajatega võimalusi, kuidas vähendada tekkivate jäätmete hulka. Lasteaia ruumid ja õueala on puhtad ning prügist vabad. Õueala korrashoiu eest hoolitseb majaperenaine. Prügikaste on piisavalt nii rühmaruumides kui ka õuealal – olemas on kastid rühmade terrassidel ja mängualal. Mõned prügikastid vajavad siiski uuendamist.